

Toezichts-en toetsingskader Raad van Commissarissen Woningstichting Samenwerking Vlaardingen (WSV)

Versiedatum: 19-9-2017
Versie: 1.0
Status: Definitief
Vastgesteld RvC: 02-10-2017

Over dit toezichts-en toetsingskader

Dit toezichts- en toetsingskader is een document van de Raad van Commissarissen (RvC) van WSV waarin de RvC op hoofdlijnen beschrijft hoe hij zijn eigen rol ziet en hoe hij invulling wil geven aan zijn kerntaken. Dit document gaat over de wijze waarop toezicht wordt gehouden en sluit aan bij de Governancecode woningcorporaties 2015.. Dit kader bestaat uit formele spelregels en gedragsnormen voor goed toezicht. De waarde van dit toezichtskader is de bindende functie die het heeft binnen de RvC. Het leidt tot focus en een gedeeld referentiekader. Het kader stimuleert de RvC na te denken over de eigen rolopvatting en kan ook bij zelfevaluaties benut worden.

In de bijlagen zijn hulpmiddelen opgenomen om het toezicht te structureren:

Bijlage A: de opbouw van het toezichtskader

Bijlage B: het externe -en interne toezichtskader

Bijlage C: het teamkader

Bijlage D: het besturings- en beheersingsinstrumentarium

Dit toezichtskader zal eens per vier jaar geactualiseerd worden of vaker indien nodig.

Uitgangspunten van de RvC

De RvC houdt toezicht op het functioneren van WSV. De RvC werkt aan de hand van de volgende uitgangspunten:

- De RvC vindt het van groot belang ervoor te zorgen dat WSV een maatschappelijke koers blijft varen. Een koers waarin maatschappelijke vraagstukken op het gebied van het wonen en de belangen van mensen die op de woningmarkt in een kwetsbare positie verkeren, centraal staan. De RvC ziet erop toe dat het bestuur de maatschappelijke opgave op het gebied van het wonen voor met name de Vlaardingse samenleving goed in beeld heeft. Een gezamenlijke visie van de RvC en het bestuur op de maatschappelijke rol en opdracht van de corporatie is een voorwaarde voor een goed onderling samenspel.
- De kernopdracht van de RvC is stimuleren en bewaken dat het bestuur en de organisatie de goede volkshuisvestelijke producten en diensten leveren tegen aanvaardbare kosten en risico's, met voldoende in- breng van de relevante belanghouders en met inachtneming van alle relevante wettelijke en interne spelregels. Kortom de RvC bewaakt continuïteit, reputatie, legitimiteit, doelmatigheid en rechtmatigheid van het handelen van het bestuur, de organisatie en van zichzelf.
- De RvC ziet WSV als een maatschappelijke onderneming die in een publiek bestel functioneert. Wetten en regelgeving zoals verwoord in de Woningwet, het Besluit beheer sociale huursector (Bbsh) en de zelfregulering in de vorm van de Aedescode en de governancecode vormen het externe toezichtskader. WSV conformeert zich aan wetten en overheidsregels. Bedrijfstakregels worden gevolgd dan wel er wordt beredeneerd van afgeweken ('pas toe of leg uit').

- De kernwaarden van de RvC zijn onafhankelijkheid, betrokken, deskundig en verantwoordelijk.

De RvC is verantwoordelijk voor de kwaliteit en de professionaliteit van het bestuur en baseert zich op het vertrouwen in het bestuur. De RvC gaat dus niet op de stoel van de bestuurder zitten. Van de bestuurder mag verwacht worden dat hij bereid en in staat is de RvC volledig, tijdig en betrouwbaar te informeren (de brengplicht van de bestuurder) en daarmee de RvC in staat te stellen adequaat toezicht uit te oefenen. Van de leden van de RvC wordt een actieve, toegewijde rol verwacht als het gaat om het 'halen' van informatie. Het concretiseren van wederzijdse verwachtingen, het respecteren van de wederzijdse verantwoordelijkheden en taken is dan ook essentieel.

De RvC ziet erop toe dat het bestuur zorgvuldig handelt. Zorgvuldig veronderstelt dat beslissingen het resultaat zijn van een grondige voorbereiding, een goede motivering en een verdedigbare weging van betrokken belangen waarbij de continuïteit van de onderneming randvoorwaarde is. Activiteiten dienen te passen in het vigerende beleidsplan.

De RvC stimuleert en bewaakt dat door het bestuur een meerjarig beleidsplan wordt opgesteld, in samenspraak met alle relevante belanghouders, dat helder geformuleerde en concrete doelen bevat. Dit plan is voor de RvC vervolgens de inhoudelijke leidraad bij het beoordelen van de voornemens en prestaties van de organisatie.

De RvC kijkt op verschillende manieren of het beleidsplan ook wordt uitgevoerd zoals het is bedoeld. Dat geschiedt in ieder geval bij de begroting en de meerjarenbegroting die pas door de RvC worden goedgekeurd als de Raad ervan overtuigd is dat de activiteiten die erin worden aangekondigd, daad- werkelijk bijdragen aan de realisering van de doelen van het beleidsplan.

De RvC stimuleert en bewaakt tevens dat het bestuur een meerjarig Strategisch Voorraadbeleid (of portfolio- beleid) opstelt. Ook dit Strategisch Voorraadbeleid dient door de RvC te worden gemonitord.

Door middel van kwartaalrapportages informeert de directeur-bestuurder de RvC over alle relevante facetten van de onderneming. Hierin is opgenomen via de balance scorecard de voortgang van de realisering van de benoemde ambities uit het vigerend beleidsplan* en een uitgebreide onderbouwing van de stand van zaken van het financieel beheer. Tevens wordt in de kwartaalrapportage verhaald over:

- projecten en investeringen
- financiële verslaglegging
- interne risicobeheersing
- HRM.

En indien opportuun over:

- vraag- en aanbod huurmarkt
- maatschappij en politiek
- naleving wet- en regelegeving
- strategie en beleid
- portfolio en duurzaamheid
- wonen en zorg
- efficiency
- afsluiten contracten als onderdeel kwaliteitsmeting
- samenwerking met relevante partijen.

Over laatst genoemde punten wordt sowieso in het jaarverslag gerapporteerd.

*NB: de ambities van het beleidsplan 2014-2017 luiden:

- Passende huisvesting voor onze doelgroepen
- Naar een energiezuiniger woningvoorraad
- Klanten die tevreden zijn over communicatie en dienstverlening
- Stakeholders, die zich partners van Samenwerking voelen
- Betrokken klanten die tevreden zijn over hun woonomgeving.

Achteraf vormt de RvC zich een oordeel over de prestaties van de organisatie. Het belangrijkste moment daarbij is bij de bespreking van de jaarrekening en het jaarverslag. Met het goedkeuren daarvan verleent de RvC immers decharge aan het bestuur. Bij het beoordelen van de prestaties kijkt de RvC vanuit verschillende perspectieven. Natuurlijk naar de gerealiseerde prestaties in relatie tot de voornemens maar ook door te kijken naar de verwachtingen en oordelen van belanghouders, de prestaties van andere vergelijkbare corporaties en de prestaties in relatie tot de beschikbare middelen en mogelijkheden.

Bij het beoordelen van de prestaties van WSV hecht de RvC veel gewicht aan het oordeel van anderen. Daarbij maakt de RvC onder meer gebruik van de beoordeling van de kwaliteit van de dienstverlening aan de hand van het medewerkerstevredenheidsonderzoek, de rapportages van de accountant en het Centraal Fonds voor de Volkshuisvesting en onderzoeken naar ontwikkelingen op de woningmarkt en de leefbaarheid van wijken en buurten. Eenmaal per vier jaar verstrekt de RvC opdracht tot een onafhankelijke visitatie.

De RvC beoordeelt jaarlijks het functioneren van de bestuurder, waarbij afspraken over de te realiseren prestaties op basis van het beleidsplan een belangrijke rol spelen. Waar maakt de bestuurder het verschil? Hoe worden de bedrijfsprocessen verbeterd? Welke projecten worden gerealiseerd? Dit zijn vragen die dan beantwoord worden. Ook wordt de bestuurder in staat gesteld om zijn competenties verder te ontwikkelen. Het beloningsbeleid is passend voor de complexiteit en de omvang van de organisatie.

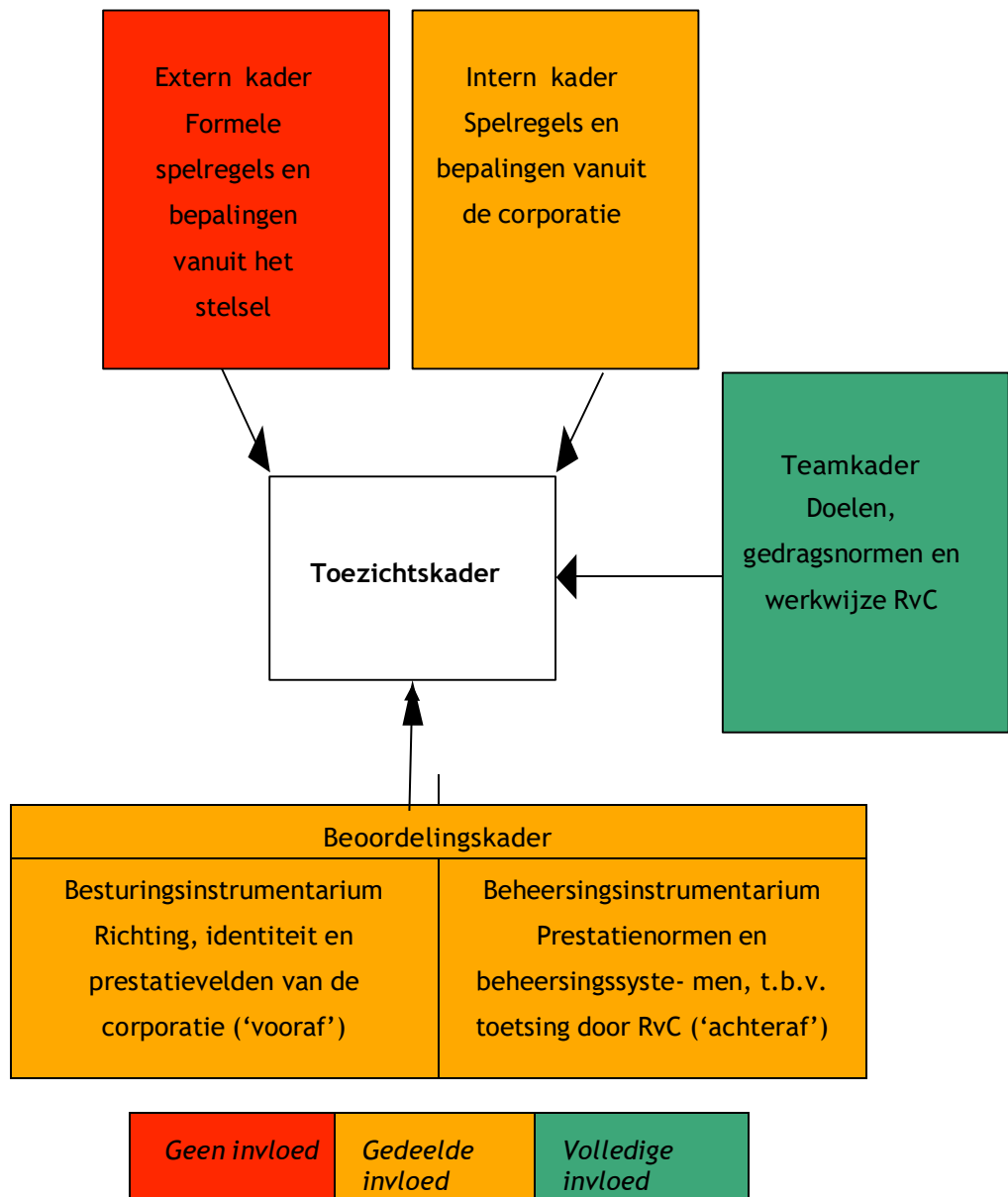
De RvC vervult drie kerntaken namelijk die van werkgever, toezichthouder en klankbord. De RvC is zich ervan bewust dat zowel de situatie waarin de onderneming zich bevindt als de professionaliteit van het bestuur en de organisatie bepalend zijn voor de feitelijke rol die vervuld wordt. In het samenspel met het bestuur dient de rol concreet gemaakt te worden.

De RvC hecht waarde aan de kwaliteit van zijn functioneren. Hiertoe is het werken aan vergroting van de eigen deskundigheid van belang. Dit geschiedt door een opleidings- en trainingsprogramma. Ook evalueert de RvC zijn eigen functioneren en dat van zijn leden.

De RvC bindt zich aan de interne spelregels (statuten, reglementen). Regelmatig (minimaal eens in de drie jaar) toetst hij of deze spelregels adequaat zijn en nog aansluiten bij de wetgeving en de bedrijfstak- codes en de betere praktijkvoorbeelden in de bedrijfstak.

Bijlage A: de opbouw van het toezichtskader

Dit toezichtskader is opgebouwd uit de onderstaande elementen:

Extern kader	Intern kader	Teamkader	Beoordelingskader	
			Besturings-instrumentarium	Beheersings-instrumentarium
<i>Spelregels en bepalingen vanuit het stelsel</i>	<i>Spelregels en bepalingen vanuit de corporatie</i>	<i>Doelen, gedragsnormen en werkwijze RvC</i>	<i>Richting, identiteit en prestatievelden van de corporatie</i>	<i>Prestatienormen waar- op de Raad toetst en</i>
<ul style="list-style-type: none"> · Woningwet · BTIV · Aedescode · Governancecode · Regels Aw · Regels WSW · Woonvisie gemeente Vl 	<ul style="list-style-type: none"> · Statuten · Bestuursreglement · Reglement RvC · Profielschets RvC en bestuurder · Commissiereglementen (commissies binnen de RvC) · Verbindingsstatuut*, incl samenwerk verbanden · Investeringsstatuut* · Treasury en financieringsstatuut* Financieel Reglement* , inclusief* 	<ul style="list-style-type: none"> · Missie en uitgangs- punten · Rolinvulling Informatievoorziening · Werkwijze (inclusief jaaragenda, vergaderschema e.d.) · zelfevaluatie · Verantwoording en legitimatie 	<ul style="list-style-type: none"> · Beleidsplan · Begroting · Strategisch voorraadbe- leid · Kernen/ wijkstrategie · Belanghoudersstrategie · Prestatieovereenkomst · Organisatieont- wikkeling · Integriteit (integriteits- code, klokkenluiders- regeling) · Prestatieafspraken met gem Vlaardingen 	<p>Normering:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Financieel · Maatschappelijk · Organisatorisch · Dienstverlening · Investing <p>Beheersing:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Jaarverslag · P&C cyclus · Visitatieoordeel · Continuïteits- en solvabiliteitsoordeel AW · Oordeel WSW · Risico inschatting en ICS · Relevante benchmarks · Kwaliteitsmeting · Naleving wet- en regelgeving

Bijlage B: het externe en interne toezichtskader

Extern kader

Het externe toezichtskader wordt gevormd door regels en bepalingen vanuit de Woningwet, het Besluit Toegelaten Instellingen Volkshuisvesting (BTIV),

De Governancecode woningcorporaties (2007), de Autoriteit woningcorporaties (Aw) en het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Het BTIV geldt voor alle toegelaten instellingen, de Aedescode geldt voor de corporaties die lid zijn van Aedes en de Governancecode Woningcorporaties geldt voor de corporaties die lid zijn van Aedes en voor de corporaties die lid zijn van de Vereniging Toezichthouders Woningcorporaties (VTW).

De RvC neemt de inhoud en de principes van deze wettelijke en andere bepalingen tot zich en ziet er op toe dat deze bepalingen worden nageleefd (het rechtmatigheidstoezicht).

Intern kader

Het interne toezichtskader is het stelsel van statuten en reglementen dat door de corporatie zelf is opgesteld, waarbij een aantal al dan niet dwingende richtlijnen en voorschriften (wettelijk bepaald of gebaseerd op bedrijfstakcodes) is gevolgd.

Voor WSV vormen de volgende statuten en reglementen het interne kader:

- Statuten WSV
- Profielschets voor de RvC
- Reglement voor de RvC
- Reglementen voor de commissies binnen de RvC
- Indien er sprake is van verbindingen: een verbindingenstatuut,
- Investeringsstatuut
- Treasury en financieringsstatuut
- De laatste 3 worden opgenomen in het nieuwe Financieel Reglement.

Bijlage C: het teamkader

De rolinvulling

De RvC heeft de volgende drie rollen:

- 1) Werkgever
- 2) Toezichthouder
- 3) Klankbord

Rol 1: werkgever

Ten eerste heeft de RvC de taak van werkgeverschap. Eén van de belangrijkste taken van de RvC is om een goede bestuurder te benoemen. Daarnaast dient er toezicht te worden gehouden opdat de corporatie een adequaat bestuur heeft. De RvC heeft de meerjarenplannen, de jaarcijfers en vooraf bepaalde afspraken van het bestuur te controleren. De RvC voert functioneringsgesprekken met de bestuurder, beoordeelt de bestuurder en stelt zijn/haar salaris en eventuele variabele beloning vast. Indien de bestuurder niet functioneert, zoals hij/zij dat behoort te doen, dient de RvC de bestuurder daarop te wijzen en indien nodig te berispen en te ontslaan.

Rol 2: toezichthouder

De RvC heeft de verantwoordelijkheid om toezicht te houden op de prestaties van de woningcorporatie, zowel op financieel als maatschappelijk vlak. De taak van de RvC is toezicht houden op het bestuur en op de algemene gang van zaken in de corporatie en de met haar verbonden ondernemingen ('verbindingen'). De Raad dient majeure besluiten van het bestuur goed te keuren alvorens ze uitgevoerd mogen worden. Daarbij moet de Raad ervoor waken dat besluiten overeenkomen met het bedrijfs- en maatschappelijk belang en dat deze passen binnen de wettelijke en statutaire randvoorwaarden. Het bestuur rapporteert of de afgesproken doelstellingen gerealiseerd zijn, op welke manier deze doelstellingen gerealiseerd zijn en als ze niet gerealiseerd zijn, wat de oorzaken hiervan zijn.

Intern toezicht bestaat uit drie elementen: informatieverzameling, oordeelsvorming en eventueel interveniëren. De RvC dient integraal toezicht te houden op basis van goede informatie. Toezicht houden vindt plaats vooraf en achteraf. Toezicht vooraf gebeurt door het goedkeuren van beleid en plannen en het bepalen van benchmarks en andere beoordelingsmaatstaven die passen bij de ontwikkelingsfase en het we-zen van de onderneming. Toezicht achteraf gebeurt door het volgen en waar nodig interveniëren bij het functioneren van het bestuur en de organisatie.

Bij het houden van toezicht zorgen de leden van de RvC ervoor dat zij zich niet op detailniveau met de corporatie bemoeien, aangezien dat de taak is van de bestuurder en de organisatie zelf.

Rol 3: klankbord

De RvC heeft ook een klankbordfunctie. Zij zullen kritisch reageren op het (voorgenomen) beleid van de bestuurder om zo de zaken vanuit zoveel mogelijk perspectieven te bekijken. Daarnaast wordt van commissarissen verwacht dat zij zelf ook suggesties doen voor het beleid van de corporatie en ideeën en kennis aanreiken.

Informatievoorziening

De bestuurder informeert de Raad actief over alle relevante ontwikkelingen (brengplicht bestuurder). De bestuurder draagt zorg voor tijdige en betrouwbare informatie over het functioneren van de organisatie.

De Raad verwerft ook zelf actief informatie op basis waarvan hij zich een oordeel vormt over het presteren van het bestuur en de organisatie.

Intern kan hij dat doen via:

- De bestuurder
- Het managementteam
- De ondernemingsraad
- Informele contacten

Extern kan hij dat doen via:

- Belanghebbenden, waaronder de Huurdersraad
- WSW
- Aw
- Accountant
- Aedes
- VTW
- Binnenlandse Zaken
- De gemeente
- Visitatie
- Relevante benchmarks
- Media

Werkwijze van de RvC

Jaarplan

De RvC stelt een jaaragenda op inclusief vergaderschema.

Zelf Evaluatie

Elk jaar evalueert de RvC zijn eigen functioneren, waarbij één maal per 2 jaar hiervoor een externe onafhankelijke begeleider wordt ingehuurd.

Verantwoording en legitimatie

De RvC legt één maal per jaar in het jaarverslag actief verantwoording af.

Bijlage D: het besturings- en beheersingsinstrumentarium

Vooraf toetst de RvC het beleidsplan. Is de maatschappelijke koers hier voldoende in geborgd, zijn belanghebbenden hierin gekend en brengt het de continuïteit van de organisatie niet in gevaar? Door middel van periodieke rapportages wordt de RvC tussentijds geïnformeerd door de directeur-bestuurder over de voortgang van het beleidsplan. Tijdens dat overleg worden ook nieuwe plannen en projecten besproken. De RvC let er daarbij vooral op of de voornemens van de directeur-bestuurder goed zijn onderbouwd, goed zijn afgestemd en goed zijn afgewogen. Aan de hand van deze criteria beoordeelt de RvC de kwaliteit van de voorstellen, zonder er onmiddellijk een inhoudelijk oordeel over te vellen. De inhoudelijke verantwoordelijkheid ligt immers bij de directeur-bestuurder. Achteraf toetst de RvC de gerealiseerde prestaties aan de hand van het jaarverslag.

De RvC beoordeelt de prestaties ook op basis van het oordeel van externen, zoals accountant, de Aw en het WSW. Ook periodieke metingen zoals KWH en visitatie worden meegewogen.

De volgende tabel toont waarover de RvC van WSV beslist en op welke onderdelen goedkeuring van de RvC benodigd is.

De RvC van WSV.....	stelt vaststelt :	... keurt goed:
Profielchets voor omvang en samenstelling RvC	X	
Bezoldiging van commissarissen	X	
RvC-reglement inclusief bijlagen	X	
Benoeming, schorsing en ontslag bestuurder	X	
Bezoldigingsbeleid voor bestuurder en feitelijke bezoldiging	X	
Benoeming van accountant, vaststellen van diens beloning	X	
Bestuursreglement		X
Beleidsplan		X
Begroting		X
Strategisch voorraadbeleid (portfoliobeleid)		X
Investeringsplan		x
Vaststellen jaarverslag en jaarrekening		X
Opdrachtverlening tot en bezoldiging voor niet-controle werkzaamheden door accountant		X
Het doen van uitgaven boven een limiet die jaarlijks door de RvC wordt vastgesteld		X
Aan- en verkoop van woningen in grote aantallen en overig onroerend		X
Treasurystatuut en -jaarplan		X
Aangaan, wijzigen of verbreken van duurzame samenwerking met andere rechtspersoon		X
Prestatieafspraken met de gemeente Vlaardingen		X
Opdracht tot uitvoering van visitatie bij corporatie		X
Kwaliteit risicobeheersingssysteem		X

Beëindiging van arbeidsovereenkomst van een aanmerkelijk aantal werk- nemers		X
Voorstel tot statutenwijziging, fusie of splitsing		X